

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

<i>Przewodniczący</i>	<i>SSO Renata Lech</i>
Protokolant	p.o. stażysty Ewa Reliszka

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej

przeciwko K. P. i B. P.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej umowę darowizny zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. T. w Kancelarii Notarialnej w P. przy ulicy (...) (dwadzieścia) w dniu 15 października 2010 roku Repertorium (...) mocą której I. P. darowała B. P. oraz K. P. prawo majątkowe : spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) ((...)) położonego w bloku nr (...) w P. przy ul. (...) (...) o powierzchni użytkowej 64,20m⁽²⁾ (sześćdziesiąt cztery 20/100 metrów kwadratowych), dla którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) wraz z wkładem budowlanym w zakresie wierzytelności publicznoprawnych przysługujących Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w P. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych **za okres od 2006 roku do 2009 roku** oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych za rok 2007 w kwocie należności głównej łącznie 140.085,20 złotych (sto czterdzieści tysięcy osiemdziesiąt pięć 20/100) wraz z przysługującymi odsetkami naliczanymi jak od zaległości podatkowych od dnia wymagalności do dnia zapłaty, które to zaległości na dzień 7 lutego 2014 roku wynoszą 227.750,20 złotych (dwieście dwadzieścia siedem tysięcy siedemset pięćdziesiąt 20/100) oraz kosztami egzekucyjnymi;

2. nie obciąża pozwanych K. P. i B. P. kosztami procesu ;

3. przyznaje na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata T. M. w P. prowadzącego kancelarię przy ulicy (...) w P. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany K. P. i B. P. **z urzędu** kwotę **4.428,00 (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem 00/100) złotych brutto** i nakazuje wypłacić powyższą kwotę ze środków Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim ;

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 maja 2014 roku powód **Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa** skierowanym przeciwko **B. P. i K. P.** wnosił o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. T. w Kancelarii Notarialnej w P. w dniu 15 października 2010 roku Repertorium A Nr 7637/2010 mocą której I. P. darowała B. P. oraz K. P. prawo majątkowe : spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) (...) położonego w bloku nr (...) w P. przy ul. (...) (...) o powierzchni 64,20 m⁽²⁾ (sześćdziesiąt cztery 20/100 metrów kwadratowych), dla którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) wraz z wkładem budowlanym w zakresie wierzytelności publicznoprawnych przysługujących Skarbowi Państwa –Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w P. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za okres od 2006 roku do 2010 roku oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych za rok 2007 w kwocie należności głównej łącznie 140.085,20 złotych (sto czterdzieści tysięcy osiemdziesiąt pięć 20/100) wraz z przysługującymi odsetkami naliczanymi jak od zaległości podatkowych od dnia wymagalności do dnia zapłaty , które to zaległości na dzień 7 lutego 2014 roku wynoszą 227.750,20 złotych (dwieście dwadzieścia siedem tysięcy siedemset pięćdziesiąt 20/100) oraz kosztami egzekucyjnymi .

Nadto powód wnosił o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania procesu poprzez ustanowienie na podstawie art. 730 § 1 oraz art. 755 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania cywilnego zakazu zbywania i obciążania wyżej wskazanego prawa oraz nakazanie ujawnienia tego zakazu w księdze wieczystej , a także zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania w tym zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa .

(k.3-14)

Postanowieniem z dnia 20 maja 2014 roku Sąd udzielił zabezpieczenia w niniejszej sprawie w przedmiocie uznania czynności prawnej za bezskuteczną wobec wierzyciela Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. - umowy darowizny zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. T. w Kancelarii Notarialnej w P. w dniu 15 października 2010 roku Repertorium A Nr (...), mocą której I. P. darowała B. P. oraz K. P. prawo majątkowe : spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w bloku nr (...) w P. przy ul. (...) o powierzchni 64,20 m⁽²⁾, dla którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) wraz z wkładem budowlanym za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w P.

poprzez ustanowienie na podstawie art. 730 § 1 oraz art. 755 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania cywilnego zakazu zbywania i obciążania wyżej wskazanego prawa oraz nakazanie ujawnienia tego zakazu w księdze wieczystej.

(k.150-153)

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 lipca 2014 roku pozwani wnosili o oddalenie powództwa, podnosząc, że mieszkanie, które stanowiło przedmiot darowizny stanowi ich jedyny majątek i gdy córka oświadczyła, że zamierza zamieszkać w W. poprosili ją o przepisanie mieszkania na nich .

Pozwani podnosili , że nie posiadali wiedzy na temat zadłużeń córki wobec Urzędu Skarbowego zaś aktualnie ich sytuacja materialna jest trudna gdyż źródłem dochodów są emerytury w łącznej kwocie 3.100 złotych .

(k.178)

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanych o ustanowienie adwokata z urzędu .

(k.213-215)

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób , że ustanowił dla pozwanych pełnomocnika z urzędu .

(k.246)

W piśmie procesowym z dnia 30 marca 2015 roku pełnomocnik z urzędu pozwanych – adwokat T. M. wnosił o odrzucenie pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego z urzędu od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim ewentualnie oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego pozwanych na rzecz pełnomocnika z urzędu od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim .

(k.259-262)

W piśmie procesowym z dnia 14 maja 2015 roku pełnomocnik Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa sprostował żądanie pozwu , podnosząc iż I. P. posiada w Urzędzie Skarbowym w P. zaległości podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za okres **od 2006 roku do 2009 roku** , a nie jak omyłkowo wskazano w żądaniu pozwu za okres od 2006 roku do 2010 roku. Ponadto posiada zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych za rok 2007 .

Wysokość zaległości została wskazana w pozwie poprawnie . Sprecyzowanie żądania pozwu pozostaje bez wpływu na wartość przedmiotu sporu .

W związku z powyższym powód wnosi o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. T. w Kancelarii Notarialnej w P. przy ulicy (...) ((...)) w dniu 15 października 2010 roku Repertorium A Nr (...) mocą której I. P. darowała B. P. oraz K. P. prawo majątkowe : spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) ((...)) położonego w bloku nr (...) w P. przy ul. (...)(...) o powierzchni 64,20 m^(2) (sześćdziesiąt cztery 20/100 metrów kwadratowych), dla którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) wraz z wkładem budowlanym w zakresie wierzitelności publicznoprawnych przysługujących Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w P. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych **za okres od 2006 roku do 2009 roku** oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych za rok 2007 w kwocie należności głównej łącznie 140.085,20 złotych (sto czterdzieści tysięcy osiemdziesiąt pięć 20/100) wraz z przysługującymi odsetkami naliczanymi jak od zaległości podatkowych od dnia wymagalności do dnia zapłaty, które to zaległości na dzień 7 lutego 2014 roku wynoszą 227.750,20 złotych (dwieście dwadzieścia siedem tysięcy siedemset pięćdziesiąt 20/100) oraz kosztami egzekucyjnymi .

(k. 299-302)

Postanowieniem z dnia 18 maja 2015 roku Sąd Okręgowy odmówił odrzucenia pozwu , podnosząc , iż z aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że obecnie dopuszczalna jest na podstawie art. 527 k.c. ochrona należności z tytułu wierzitelności publicznoprawnych przed sądami powszechnymi, a więc droga sądowa jest dopuszczalna. Prawdą jest, że w okresie wcześniejszym, w orzecznictwie Sądu Najwyższego istniała rozbieżność stanowisk w kwestii dopuszczalności drogi sądowej w razie domagania się przez stronę powodową ochrony wierzitelności publicznoprawnej przy wykorzystaniu instytucji skargi pauliańskiej.

Zagadnienie to było przedmiotem rozważań powiększonego składu Sądu Najwyższego, który w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003r. III CZP 85/02 stanął na stanowisku dopuszczalności drogi sądowej w tej kategorii spraw.

W późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowane było już stanowisko wyrażone w powołanej uchwale składu siedmiu sędziów (por. postanowienie SN z dnia 13 maja 2013r., VCK 63/02, niepublikowane, wyrok SN z dnia 13 maja 2005r. ICK 677/04 Pr. bankowe 2005, nr 9, s. 10, postanowienie SN z dnia 5 maja 2005r., IV CK 70/05, niepublikowane, wyrok SN z dnia 27 lipca 2006r. w sprawie IIICSK 57/06, LEX nr 195 391, wyrok SN z 28 października 2010r., IIICSK 227/10, OSNC – Z D 2011, nr A, poz. 23).

Z uwagi na to, iż Sąd Najwyższy, w cytowanych orzeczeniach przesądził, że w tej kategorii spraw dopuszczalna jest droga sądowa, dlatego na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. odmówiono odrzucenia pozwu.

(k.305-306 v.,)

Ostatecznie na rozprawie w dniu 17 lutego 2017 roku pełnomocnik powoda poparł powództwo .

Pełnomocnik pozwanych wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 17 lutego 2017 roku 00:06:52-00:09:21 **k.418 v., 419**)

Sąd ustalił stan faktyczny :

I. P. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych.

Obecnie I. P. jest osobą bezrobotną .

(**dowód:** odpis (...) **k. 16** , nagranie audio-video z dnia 16 września 2015 roku zeznania świadka I. P. 00:28:21-00:29:30 **k.317,319**)

W związku, z faktem, iż I. P. nie złożyła w Urzędzie Skarbowym w P. zeznań podatkowych za lata 2006-2009 Dyrektor Urzędu Kontroli w L. postanowieniem z dnia 1 września 2010 roku wszczął wobec dłużniczki postępowanie kontrolne za lata 2006-2009 .

I. P. odebrała w dniu 21 września 2010 roku postanowienie o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie podatku dochodowego za lata 2008-2009

(**dowód:** postanowienie o wszczęciu postępowania kontrolnego **k. 17**)

Po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. wydał wobec I. P. następujące decyzje:

- decyzja z dnia 21 lutego 2011 roku nr (...) , którą określił zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2009 wobec I. P. w wysokości **100.778 złotych** ,

- decyzja z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) , którą określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2010 r. - ostatni termin złożenia zeznania za rok 2009, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień wrzesień 2009 r. w łącznej kwocie **6.360 zł.**

- decyzja z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) , którą określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2009 r. -ostatni termin złożenia zeznania za rok 2008, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2008 r. w łącznej kwocie **2.878 zł.**

- decyzja z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) , którą określił dla I. P. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2008 w wysokości **24.332 zł.**

I. P. odebrała w/w decyzje (...).03.2011 r. Następnie Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. postanowieniami z dnia 06.06.2011 r. wznowił z urzędu postępowanie zakończone w/w decyzjami ostatecznymi z uwagi na pojawienie się nowych dowodów w sprawie, które istniały już w dniu wydania w/w decyzji ale nie były one znane organowi wydającemu decyzje.

Po wznowieniu postępowania Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. wydał wobec I. P. następujące decyzje:

- decyzja z dnia 13.09.2011 r. nr (...), mocą której uchylił w całości decyzję z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) i określił dla I. P. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2008 **w wysokości 23.973 zł**,

- decyzja z dnia 13.09.2011 r. nr (...), mocą której uchylił w całości decyzję z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) i określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2009 r. - ostatni termin złożenia zeznania za rok 2008, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2008 r. **w łącznej kwocie 2.651 zł**

- decyzja z dnia 13.09.2011 r. nr (...), mocą której uchylił w całości decyzję z dnia 21 lutego 2011 r. nr (...) i określił dla I. P. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2009 **w wysokości 72.000 zł**

- decyzja z dnia 13.09.2011 r. nr (...), mocą której uchylił w całości decyzję z dnia 22 lutego 2011 r. nr (...) i określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2010 r. - ostatni termin złożenia zeznania za rok 2009, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2009 r. **w łącznej kwocie 5.047 zł**.

Przedmiotowe decyzje odebrane zostały przez I. P. w dniu 30.09.2011 r. Od decyzji podatniczka nie złożyła odwołań w związku z tym stały się one ostateczne i w dniu 27 października 2011 roku na zobowiązania wynikające z w/w decyzji wystawione zostały tytuły wykonawcze nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...). Zaległości z tytułu odsetek za zwłokę od zaliczek na podatek dochodowy za miesiące 10,11,12-2008 r. objęte tytułem wykonawczym nr (...) zostały w całości uregulowane, natomiast na podstawie pozostałych tytułów wykonawczych prowadzone jest w dalszym ciągu postępowanie egzekucyjne.

Postanowieniem z dnia 29.07.2011 r. nr (...), doręczonym w dniu 05.10.2011 r., Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. wszczął wobec I. P. postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2006-2007. Po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. wydał dla I. P. następujące decyzje:

- decyzja z dnia 19 grudnia 2011 r. nr (...), mocą której określił dla I. P. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2006 w wysokości **13.842 zł**,

- decyzja z dnia 19 grudnia 2011 r. nr (...), mocą której określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2007 r. - ostatni termin złożenia zeznania za rok 2006, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień 2006 r. **w łącznej kwocie 1.240 złotych**,

- decyzja z dnia 19 grudnia 2011 r. nr (...), mocą której określił dla I. P. zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2006 w wysokości **15.750 złotych**,

- decyzja z dnia 19 grudnia 2011 r. nr (...), mocą której określił dla I. P. odsetki za zwłokę na dzień 30.04.2008 r. - ostatni termin złożenia zeznania za rok 2007, od prawidłowo ustalonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2007 r. **w łącznej kwocie 1.524 złotych**,

Przedmiotowe decyzje zostały doręczone w trybie art. 150 ustawy Ordynacja podatkowa dnia 03.01.2012 roku (doręczenie zastępcze). Od decyzji I. P. nie złożyła odwołań w związku z tym stały się one ostateczne. Obecnie postępowanie egzekucyjne prowadzone jest na podstawie tytułów wykonawczych nr SM1/231/12, SM1/236/12, SM1/237/12.

Na koncie bankowym I. P. aktualnie figurują zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2006-2009 wraz z odsetkami za zwłokę. Oprócz w/w zaległości I. P. posiada także zaległość w podatku dochodowym za 2007 rok z tytułu sprzedaży papierów wartościowych wraz z odsetkami za zwłokę.

Przedmiotowa zaległość wynika z decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2007 rok wydanej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. w dniu 24 września 2012 roku nr PP- (...) - (...). Decyzja została doręczona w trybie art. 150 ustawy ordynacja podatkowa – doręczenie zastępcze dnia 9 października 2012 roku.

Od decyzji I. P. nie złożyła odwołania w związku z powyższym decyzja stała się ostateczna.

Na zobowiązanie wynikające z w/w decyzji w dniu 12 października 2012 roku wystawiony został tytuł wykonawczy nr (...).

(**dowód:** decyzje, postanowienia Urzędu Kontroli Skarbowej w L., tytuły wykonawcze **k. 17-94**)

Egzekucja należności objętych tytułami wykonawczymi okazała się bezskuteczna z powodu braku majątku dłużniczki.

(**dowód:** wykaz **majątku k. 142, 143**, informacja z ZUS **k.129v**, pismo z dnia 17 września 2012 **k. 131**, pismo z dnia 2 marca 2012 **k. 133**)

Umową darowizny z dnia 15.10.2010 roku sporządzoną przed notariuszem J. T. w Kancelarii Notarialnej w P. rep. (...), I. P. darowała swoim rodzicom B. P. i K. P. prawo majątkowe: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w P. dla którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...). Wartość darowizny została określona na kwotę 180.000 zł.

(**dowód:** akt notarialny – umowa darowizny z dnia 15 października 2010 roku **k. 263-264 v.,**)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów. Dokonując ustaleń faktycznych Sąd odmówił wiary zeznaniom pozwanych co do okoliczności, iż w dacie darowizny nie posiadali wiedzy o zadłużeniu córki I. P. i o tym, że toczyły się przeciwko niej postępowania administracyjne.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanych jakoby córka darowała im spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu tylko i wyłącznie dlatego, że nie nosiła się z zamiarem powrotu do P. i jako swoje centrum życiowe obrała W. Twierdzenia jakoby rodzina również wspólnie ustaliła, że skoro I. P. posiada dwóch braci to będzie sprawiedliwie by wszystkie dzieci dziedziczyły po zmarłych pozwanych, a więc umowa darowizny miała służyć rozliczeniom rodzinnym zostały zgłoszone dla potrzeb niniejszego postępowania.

Podobnie Sąd ocenił zeznania świadków: **S. P., J. P. i I. P.** i odmówił im wiarygodności na temat tego jakoby pozwani nie posiadali wiedzy na temat zadłużenia córki zaś sama okoliczność darowania mieszkania przez I. P. pozwany B. P. i K. P. była wyrazem wspólnych ustaleń rodzinnych i celem darowizny były rozliczenia rodzinne nie zaś działanie ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego I. P. odebrała w dniu 21 września 2010 roku postanowienie o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie podatku dochodowego za lata 2008-2009 oznacza to, że w dniu dokonywania darowizny, tj. w dniu 15 października 2010 roku wiedziała o prowadzonym postępowaniu kontrolnym oraz miała świadomość tego, że na skutek postępowania mogą być wydane decyzje określające wysokość

zobowiązania podatkowego, a spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu stanowiło jedyny wartościowy składnik majątku I. P., który mógłby służyć zaspokojeniu wierzycieli.

Sąd zważył co następuje :

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W art. 527-534 k.c. uregulowana jest ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika zwana również skargą paulińską. Celem tej instytucji jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nieuczciwego postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swojego majątku na rzecz osób trzecich i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności.

Przesłankami skargi pauliańskiej zgodnie z art. 527 k.c. są:

- 1) dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową oraz doszło do pokrzywdzenia wierzycieli,
- 2) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli,
- 3) wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Ciężar udowodnienia tych przesłanek odpowiedzialności spoczywa na powodzie zgodnie z art. 6 k.c. W ocenie Sądu powód udowodnił wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności, co czyniło tą skargę za uzasadnioną **i skutkowało uwzględnieniem powództwa.**

Wskazane powyżej przesłanki spełnione być muszą łącznie, by móc skorzystać z roszczenia przewidzianego w tym przepisie uznania czynności za bezskuteczną (art. 527 § 1 k.c.).

Z kolei zgodnie z § 2 powołanego przepisu z pokrzywdzeniem wierzycieli mamy do czynienia wówczas, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika stał się on niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Identyczne zapatrywanie wyrażono w orzecznictwie, przyjmując, że artykuł 527 § 2 k.c. pokrzywdzenie wierzyciela wiąże z niewypłacalnością dłużnika lub z powiększeniem stopnia jego niewypłacalności (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2002 r., III CKN 570/2000, niepubl.). Innymi słowy pokrzywdzenie wierzycieli jest następstwem niewypłacalności dłużnika, stąd dla wykazania pokrzywdzenia wierzycieli wystarczające jest wykazanie niewypłacalności dłużnika (zob. P. Machnikowski (w.) Kodeks..., s. 947).

Niewypłacalność może być skutkiem czynności dłużnika o charakterze nieodpłatnym, ale również odpłatnym.

Przepis art. 527 § 3 k.c. stanowi, że jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Przepis art. 528 k.c. stanowi, że jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z utrwalonym zarówno w judykaturze, jak i piśmiennictwie poglądem przez pokrzywdzenie wierzyciela rozumie się rzeczywistą, a nie tylko potencjalną niewypłacalność dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej bądź jego niewypłacalność w wyższym stopniu niż przed dokonaniem danej czynności (zob. m. in. M. Sychowicz, [w:] G. Bieniek, H. Ciepła, St. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski i Cz. Żuławska, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, Warszawa 1996, 1.1, s. 508, teza 4 i 5).

Należy jednak podkreślić, iż pomiędzy niewypłacalnością dłużnika, a podjęciem przez niego czynności prawnej musi zachodzić związek przyczynowy, tzn. czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn zaistniałej niewypłacalności. Ponadto niewypłacalność dłużnika musi istnieć zarówno w chwili dokonywania skarżonej czynności, jak też w momencie wyrokowania przez sąd - w rozumieniu art. 527 k.c.

Przesłanką skuteczności zaskarżenia czynności dłużnika jest to, aby spowodowała ona pokrzywdzenie wierzyciela. Pokrzywdzenie wierzyciela polega na tym, że jego wierzytelność nie może być realizowana i jej zrealizowanie w przyszłości jest również wątpliwe.

Przez niewypłacalność na tle art. 527 § 2 k.c. rozumie się aktualny brak możliwości wywiązania się dłużnika z zobowiązań finansowych. S. majątku dłużnika należy rozpatrywać przy uwzględnieniu zasad egzekucji świadczeń pieniężnych; niewypłacalność zachodzi wówczas, gdy egzekucja prowadzona według przepisów kodeksu postępowania cywilnego nie mogłaby przynieść zaspokojenia wierzytelności, gdyż brak wystarczających do tego składników majątkowych. S. niewypłacalności nie uchyla istnienie w majątku dłużnika składników niepodlegających zajęciu oraz obciążonych prawami dającymi innym osobom pierwszeństwo zaspokojenia (zastaw, hipoteka) w takim stopniu, że pozostała wartość danego przedmiotu nie wystarczy na zaspokojenie skarżącego wierzyciela. (por. komentarz do Kodeksu Cywilnego pod red. E. Gniewek do art. 527).

Sąd Najwyższy przyjął również, że powództwo z akcji pauliańskiej jest dopuszczalne także wtedy gdy mamy do czynienia z wierzytelnościami o charakterze publicznoprawnym.

Skarga paulińska w przypadku wierzytelności publicznoprawnych jest dopuszczalna ze względu na analogie między wierzytelnością cywilną, a publicznoprawną. (por. wyroki Sądu Najwyższego w sprawach o sygn. III CSK 57/2006, II CSK 227/10, II CSK 513/10)

W niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki skargi paulińskiej.

Czynność prawną, której uznania za bezskuteczną wobec powoda żąda Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej dokonano z pokrzywdzeniem powoda będącego wierzycielem I. P.

Wskutek tej czynności prawnej I. P. wyzbyła się składnika z majątku, z którego powód mógłby skutecznie zaspokoić swoją wierzytelność.

Nie zasługują na aprobatę twierdzenia pozwanych, iż umowa została zawarta w dniu 15 października 2010 roku, tj. przed datą powstania i ustalenia zobowiązania podatkowego. Wskazać należy, iż zobowiązania podatkowe z tytułu podatku dochodowego osób fizycznych powstają z mocy prawa z chwilą zdarzenia, z którym ustawa łączy powstanie obowiązku podatkowego (art. 21 § 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa)

Wydane decyzje są jedynie decyzjami określającymi wysokość zobowiązań podatkowych, a same zobowiązania powstały z chwilą wystąpienia zdarzeń z którymi ustawa łączy powstanie obowiązku podatkowego.

I. P. miała pełną świadomość działania z pokrzywdzeniem wierzyciela. W dniu 21 września 2010 roku I. P. odebrała postanowienie o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie podatku dochodowego za lata 2008-2009 oznaczając to, że w dniu dokonywania darowizny, tj. w dniu 15 października 2010 roku wiedziała o prowadzonym postępowaniu kontrolnym oraz miała świadomość tego, że na skutek postępowania mogą być wydane decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego, a spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu stanowiło jedyny wartościowy składnik jej majątku.

W dniu 21 września 2010 roku podatniczka odebrała również wezwanie do złożenia dokumentów rachunkowych, mogła się spodziewać, iż na skutek tego postępowania mogą zostać wydane decyzje określające jej wysokość zobowiązań podatkowych wobec braku rzetelnego ich deklarowania przez samą podatniczkę .

Bliskie relacje rodzinne pomiędzy darczyńcą (córką) , a obdarowanymi (rodzicami) mogą świadczyć o tym , iż w sprawie zostały spełnione przesłanki skargi paulińskiej skutkujące uwzględnieniem powództwa .

Kwestionowana czynność spowodowała niewypłacalność dłużnika I. P. .

Wskazać również należy, że w przypadku czynności dokonanej przez dłużnika I. P. – darowizny na rzecz pozwanych K. P. i B. P. wierzyciel nie ma obowiązku wykazywania , że pozwany wiedział o zamiarze dłużnika , co wprost wynika z art. 528 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach dnia 21 marca 2013 roku V ACa 828/12 , w uzasadnieniu tego wyroku czytamy , że do zaskarżenia tej czynności , zdziałanej pod tytułem darmym wystarczające jest spełnienie pozostałych przesłanek z art. 527 §1 i 2 k.c.)

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki skargi paulińskiej z art.527 § 1 i 2 k.c. jak również z art. 528 k.c. i dlatego też powództwo zostało uwzględnione.

W ocenie Sądu dłużnik I. P., dokonując czynności prawnej – umowy darowizny na rzecz pozwanych - K. P. i B. P. działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela poprzez wyłączenie spod egzekucji określonego składnika majątkowego, który tej egzekucji mógłby podlegać i przede wszystkim miała świadomość istniejącego zadłużenia oraz faktu , iż wyprowadzając dany składnik z majątku uniemożliwia zaspokojenie wierzyciela .

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w wyroku .

Na podstawie art.102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanych kosztami procesu , w tym opłatą sądową od pozwu od której uiszczenia powód z mocy ustawy jest zwolniony i kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powoda z uwagi na wynik postępowania w sprawie .

O przyznaniu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu Sąd orzekł na podstawie przepisu § 6 pkt. 6 , § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. / 3.600 złotych – stawka minimalna przy wartości przedmiotu sporu 180.000,00 złotych + 23% VAT/